

Datum van
inontvangstneming

:

18/07/2022

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-271/22 - 1

Zaak C-271/22

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

21 april 2022

Verwijzende rechter:

Conseil de prud'hommes d'Agen (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 februari 2022

Verzoeker:

XT

Verweerster:

Keolis Agen SARL

CONSEIL DE PRUD'HOMMES

D'AGEN

[OMISSIS]

[OMISSIS]

VONNIS VAN 14 FEBRUARI 2022

SECTOR: Handel

[OMISSIS]

XT

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

VERZOEKER

S.A.R.L. KEOLIS AGEN

[OMISSIS]
[OMISSIS]
VERWEERSTER
[OMISSIS] **SYNDICAT NATIONAL DES TRANSPORTS**
URBAINS SNTU-CFDT
[OMISSIS]
[OMISSIS]
VRIJWILLIG TUSSENKOMENDE PARTIJ
SAMENSTELLING VAN HET VONNISWIJZEND
BUREAU [OMISSIS]
[OMISSIS]
[OMISSIS]

PROCEDURE:

Op 26 december 2019 is de zaak aanhangig gemaakt [OMISSIS] bij de conseil de prud'hommes d'Agen (arbeidsrechter Agen, Frankrijk) [OMISSIS].

[OMISSIS] [zijn] de volgende vorderingen [ingesteld]:

[OMISSIS]

Voor recht te verklaren dat de vennootschap KEOLIS AGEN, in haar hoedanigheid van concessiehouder die een binnenlands openbaar vervoersnetwerk exploiteert, een openbare dienst verricht waarvan de omvang, de voorwaarden en de tarieven worden vastgesteld door de daarvoor verantwoordelijke overheidsinstantie, en waarvan de werknemers krachtens de wet en de verordening bevoegd zijn om de daarmee samenhangende overtredingen te constateren.

Derhalve voor recht te verklaren dat artikel 7 van richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd, rechtstreeks kan worden ingeroepen tegen de vennootschap KEOLIS AGEN.

Subsidiair,

Voor recht te verklaren dat artikel 31, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”) kan worden ingeroepen tegen de vennootschap KEOLIS AGEN.

[OMISSIS] [verzoek tot veroordeling van de verwerende vennootschap tot betaling van een vergoeding ter compensatie van vakantie met behoud van loon en een schadevergoeding].

[OMISSIS]

[OMISSIS] FEITEN:

XT is op 21 april 2006 op basis van een overeenkomst voor onbepaalde tijd in dienst getreden bij de vennootschap KEOLIS AGEN voor het onderhoud van de voertuigen.

Bij aanvullende overeenkomst van 28 februari 2012 is zijn functie gewijzigd in die van chauffeur-conducteur.

Bij schrijven van 3 december 2018 is zijn arbeidsovereenkomst beëindigd wegens arbeidsongeschiktheid zonder enig vooruitzicht op re-integratie, zoals blijkt uit een verklaring van de bedrijfsarts.

Vóór zijn ontslag is XT meerdere keren langdurig met ziekteverlof geweest wegens een niet-werkgerelateerde ziekte en was er met name sprake van een aaneengesloten periode van ziekteverzuim van 9 januari 2017 tot en met 31 oktober 2018, op welke datum hij arbeidsongeschikt is verklaard, oftewel 357 dagen in 2017 en 304 dagen in 2018.

Op 3 januari 2019 heeft XT de vennootschap KEOLIS AGEN schriftelijk verzocht om een vergoeding ter compensatie van vakantie met behoud van loon voor de periodes waarin hij ziek was.

Bij schrijven van 24 januari 2019 heeft de vennootschap KEOLIS AGEN dit verzoek afgewezen op grond van artikel L 3141-5 van de code du travail (Franse arbeidswetboek) en de convention collective nationale des réseaux de transports publics urbains de voyageurs (nationale collectieve overeenkomst voor netwerken van stedelijk openbaar personenvervoer).

Aangezien XT van mening is dat de afwijzing van zijn verzoek door de vennootschap KEOLIS AGEN in strijd is met het Europees recht, heeft hij de zaak aanhangig gemaakt bij de conseil de prud'hommes d'Agen teneinde zijn werkgever te laten veroordelen tot betaling van de door hem gevorderde vergoeding ter compensatie van vakantie met behoud van loon en de schade als gevolg van dat verlies.

[OMISSIS] Alvorens recht te doen, heeft de vennootschap KEOLIS AGEN in limine litis verzocht om de zaak naar het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) te verwijzen voor een prejudiciële beslissing over drie vragen.

[OMISSIS] [beslissing om de procedure te schorsen teneinde het verzoek om een prejudiciële beslissing te behandelen]

Verzoeker

Overeenkomstig zijn vordering verzoekt verzoeker de conseil de prud'hommes om op grond van de eerbiediging van de constitutionele beginselen van de hiërarchie van de normen, artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88 en artikel 31, lid 2,

van het Handvest van de grondrechten van de EU toe te passen, die volgens hem voorrang hebben boven artikel L 3141-5 van de code du travail, en derhalve te oordelen dat zijn vakantiedagen ten onrechte zijn vervallen.

Verzoeker verzoekt om afwijzing van het aan het Hof gerichte verzoek om een prejudiciële beslissing over de drie vragen.

Hij geeft aan dat de prejudiciële verwijzing tot uitlegging alleen verplicht is voor instanties waarvan de beslissingen niet vatbaar zijn voor beroep en dat de conseil de prud'hommes zich dus niet tot het Hof hoeft te wenden.

Hij wijst erop dat het Hof niet tot taak heeft om uitspraak te doen over het geschil, maar zich uitsluitend uitspreekt over de uitlegging of de geldigheid van een Unietekst op basis van alle door de nationale rechter verstrekte feiten en gegevens.

Rechtstreekse werking van artikel 7 van richtlijn 2003/88/EG

Verzoeker geeft aan dat het Hof zich reeds over deze kwestie heeft uitgesproken.

Hij wijst erop dat het Hof zich in verschillende arresten van 6 november 2018 [Wuppertal (██████████ C-569/16 en C-570/16, EU:C:2018:871); ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ C-684/16, EU:C:2018:874 en ██████████ C-619/16, EU:C:2018:872] waarin de toepassing van artikel 31, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie aan de orde is, heeft uitgesproken voor een rechtstreekse toepassing van artikel 31, lid 2, van het Handvest, zodat de nationale rechter de nationale bepaling op grond van dat artikel buiten toepassing kan laten mits die bepaling op zichzelf volstaat. [OMISSIS] [verwijzing naar de nationale doctrine]

Wat betreft de vraag of artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88/EG van toepassing is op de vennootschap KEOLIS AGEN, een privaatrechtelijke onderneming, die concessiehouder is van een openbare dienst en daartoe over verdergaande publiekrechtelijke bevoegdheden beschikt, is verzoeker van mening dat op basis van het nationale recht moet worden beoordeeld of dit het geval is.

Hij wijst erop dat het Hof en de Cour de cassation (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Frankrijk) zich hierover reeds hebben uitgesproken in de arresten Transdev [arrest van 22 juni 2016, 15-20.111, ECLI:FR:CCASS:2016:SO01289] en RATP [arrest van 21 september 2017, 16-24.022, ECLI:FR:CCASS:2017:SO02067], en betreft het dat de vennootschap KEOLIS AGEN de overeenkomst tot uitbesteding van overheidsdiensten niet heeft overgelegd zoals haar gevraagd is.

Verzoeker verbaast zich over het argument inzake de liberalisering van de sector van het spoorwegvervoer van reizigers [zoals vermeld in de eerste vraag]. Hij betoogt dat de vennootschap KEOLIS AGEN concessiehouder is van een openbare dienst van stadsvervoer en niet van spoorwegvervoer, zodat de liberalisering van de spoorwegmarkt geen betrekking heeft op deze vennootschap.

Volgens hem geldt voor het stadsvervoer in elk geval dat de wet pas bindend is vanaf 25 december 2023, na afloop van de overgangperiode die is ingegaan in december 2019.

De kwestie van de liberalisering is dus niet relevant.

Verzoeker is van mening dat de vennootschap KEOLIS AGEN een hypothetisch probleem aan de orde stelt dat niet onder de bevoegdheid van het Hof valt.

Verzoeker verbaast zich over het argument inzake de concurrerende markt, aangezien verweerster de overeenkomst tot uitbesteding van overheidsdiensten niet heeft overgelegd, en brengt in herinnering dat de vraag reeds is beantwoord in het arrest RATP [OMISSIS] [van de Cour de cassation van 21 september 2017, 16-24.022, ECLI:FR:CCASS:2017:SO02067] [OMISSIS].

Om al die redenen is verzoeker derhalve van mening dat [OMISSIS] hierover geen prejudiciële vraag hoeft te worden gesteld en verzoekt hij de conseil de prud'hommes om dit verzoek af te wijzen.

- Vraag over de verwerving en de periode van overdracht van de opgebouwde vakantie met behoud van loon in de zin van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88/EG

- Toepassing van een onbeperkte overdrachtsperiode bij gebreke van – wettelijke of contractuele – nationale bepalingen die deze overdracht regelen, in strijd met artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88/EG

Wat betreft het aan het Hof gerichte verzoek om een redelijke overdrachtstermijn vast te stellen in het licht van het Franse recht, geeft verzoeker aan dat de vraag niet nieuw is en dat het Hof, hoewel het een oordeel kan geven over een door een lidstaat toegestane termijn, niet bevoegd is om die zelf vast te stellen, zelfs niet wanneer een nationale regel ontbreekt.

Hij betoogt dat over dit verzoek reeds is geoordeeld in het arrest RATP [OMISSIS] [van de Cour de cassation van 21 september 2017, 16-24.022, ECLI:FR:CCASS:2017:SO02067] die bij die gelegenheid een ander standpunt heeft ingenomen dan de Conseil d'État (hoogste bestuursrechter, Frankrijk) in zijn advies van 26/04/2017[ECLI:FR:CECHR:2017:406009.20170426].

Wat betreft het feit dat er geen termijn voor de overdracht van de opgebouwde vakantie met behoud van loon is vastgesteld bij gebreke van een nationale bepaling, stelt verzoeker dat die termijn niet kan worden vastgesteld door rechters en dat het Hof die vraag reeds heeft beantwoord.

Hij betoogt dat alleen de wetgever bevoegd is om op basis van de aanwijzingen van zowel de hoogste rechter als het Hof de voorwaarden van de overdracht van de vakantie met behoud van loon te bepalen en dat wanneer er geen bepaling

bestaat die de mogelijke duur van de overdracht beperkt, het niet aan de rechter staat om een dergelijke limiet vast te stellen gelet op de scheiding der machten.

Verzoeker is derhalve van mening dat het Hof niet bevoegd is om zich uit te spreken over deze in Frankrijk gerezen vraag.

Hoewel het Hof heeft geoordeeld dat gelet op het doel van het recht op jaarlijkse vakantie, een werknemer geen recht kan hebben op het onbeperkt cumuleren van reeds verworven rechten op jaarlijkse vakantie met behoud van loon, heeft het zich beperkt tot het begrip „redelijke termijn” zonder dat nader te specificeren [OMISSIS] [arrest van 22 november 2011, KHS, C-214/10, EU:C:2011:761].

Verzoeker verzoekt om afwijzing van het verzoek om deze prejudiciële vragen naar het Hof te verwijzen.

Verweerster

De vennootschap KEOLIS AGEN verklaart dat zij een privaatrechtelijke onderneming is die opereert op een markt met concurrentie en belast is met een openbare dienst op het gebied van het stedelijk personenvervoer.

De vennootschap KEOLIS AGEN voert aan dat het Franse arbeidsrecht en artikel L 3141-5 [van de code du travail] moeten worden toegepast in de situatie van verzoeker en niet artikel 7 van richtlijn 2003/88.

De werkgever benadrukt dat die richtlijn niet is omgezet in Frans recht en is van mening dat er sprake is van een ernstig uitleggingsprobleem met betrekking tot de betekenis en de reikwijdte van richtlijn 2003/88 van 4 november 2003 en artikel 7 ervan met name voor concessiehouders die een openbare dienst beheren.

Eerste vraag en rechtstreekse werking van artikel 7 van richtlijn 2003/88

Algemene situatie inzake de toepassing van een richtlijn tussen particulieren

De werkgever betoogt, anders dan verzoeker, dat vaststaat dat een richtlijn de gevolgen van een strijdige bepaling van nationaal recht, in een geding tussen particulieren, niet terzijde kan stellen [OMISSIS] [Cour de cassation, arresten van 13 maart 2013, [11-22.285] ECLI:FR:CCASS:2013:SO00466 en 10 december 2014, [13-17.743] ECLI:FR:CCASS:2014:SO02315] en dat, hoewel het Hof rechtstreekse werking heeft toegekend aan duidelijke, nauwkeurig omschreven en onvoorwaardelijke bepalingen van een richtlijn, wanneer de staat heeft nagelaten de richtlijn tijdig in nationaal recht uit te voeren dan wel deze onjuist heeft uitgevoerd [OMISSIS] [arrest van 24 januari 2012, ██████████ C-282/10, EU:C:2012:33], het vaste rechtspraak is dat de rechtstreekse werking alleen verticaal van aard is en niet kan worden ingeroepen in een geding tussen particulieren [OMISSIS] [arrest van 26 maart 2015, ██████████ C-316/13, EU:C:2015:200, punt 48].

Situatie van ondernemingen die concessiehouder zijn van een openbare dienst

De vennootschap KEOLIS AGEN erkent dat in geval van duidelijke, nauwkeurig omschreven en onvoorwaardelijke bepalingen uit de rechtspraak van het Hof volgt dat een richtlijn door rechtssubjecten kan worden ingeroepen tegenover de staat of een lichaam dat, ongeacht zijn juridische vorm, krachtens een overheidsmaatregel is belast met de uitvoering van een dienst van openbaar belang, onder toezicht van de overheid, en dat hiertoe over bijzondere, verdergaande bevoegdheden beschikt dan die welke voortvloeien uit de regels die in de betrekkingen tussen particulieren gelden.

De vennootschap KEOLIS AGEN is echter van mening dat zij niet kan worden gelijkgesteld met een overheidsorganisatie in de zin van artikel 288 [OMISSIS] [VWEU], welk standpunt volgens haar aan kracht heeft gewonnen sinds de sector van het openbaar vervoer is opengesteld voor concurrentie.

De vennootschap KEOLIS AGEN wijst erop dat zij als privaatrechtelijke onderneming die concessiehouder is van een openbare dienst op het gebied van het stedelijk personenvervoer en in die hoedanigheid een taak van algemeen belang uitvoert, op grond van het Unierecht niet kan worden geacht onder toezicht van de overheid te staan en geeft voorts aan dat zij niet beschikt over verdergaande publiekrechtelijke bevoegdheden en dat het derhalve uitgesloten is dat artikel 7 van richtlijn 2003/88 rechtstreeks op haar van toepassing is, aangezien niet is aangetoond dat aan de drie cumulatieve voorwaarden is voldaan.

Dit komt bovendien overeen met hetgeen de Cour de cassation heeft geoordeeld in de arresten EDF van 4 mei 2017 [16-10.040, ECLI:FR:CCASS:2017:SO00782] [OMISSIS] en KEOLIS van 14 december 2016 [14-26.227, ECLI:FR:CCASS:2016:SO02347] [OMISSIS].

De vennootschap KEOLIS AGEN betwist de uitlegging die verzoeker heeft gegeven aan de arresten [van de Cour de cassation] Transdev [van 22 juni 2016, 15-20.111, ECLI:FR:CCASS:2016:SO01289] en RATP [van 21 september 2017, 16-24.022, ECLI:FR:CCASS:2017:SO02067], waarin de toepasselijkheid van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88 met name berust op de aan die ondernemingen toegekende verdergaande bevoegdheden dan die welke voortvloeien uit de regels die in de betrekkingen tussen particulieren gelden en waarin met name staat dat de vervoersmedewerkers van die ondernemingen krachtens de wet en de verordening bevoegd zijn om de daarmee samenhangende overtredingen te constateren, hetgeen in casu niet het geval is voor de vennootschap KEOLIS AGEN aangezien haar werknemers niet beschikken over dergelijke bevoegdheden.

Zij is van mening dat die rechtspraak thans achterhaald is en strijdig met het Unierecht gezien het feit dat de sector van het openbaar personenvervoer sindsdien is opengesteld voor concurrentie en dat alleen het Hof in staat is om te antwoorden op de vraag of artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88 rechtstreekse

werking heeft in het licht van de liberalisering van de sector van het openbaar vervoer.

De vennootschap KEOLIS AGEN wijst erop dat de verwijzing naar de liberalisering van de sector van het spoorwegvervoer van reizigers voortkomt uit het feit dat de liberalisering van de vervoerssector, die heeft plaatsgevonden in verschillende fasen, is begonnen bij de spoorwegsector en thans alle sectoren van het personenvervoer omvat waarin de groep KEOLIS een belangrijke speler is die betrokken is bij verschillende vormen van personenvervoer.

Artikel 31, lid [2], van het Handvest

De werkgever wijst erop dat in artikel 31, lid 2, van het Handvest een algemeen beginsel van het recht op rust is opgenomen, maar geen minimumperiode van de vakantie met behoud van loon is vastgesteld zoals in artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88 en dat het Handvest de kwestie van het recht op overdracht en de grenzen daaraan niet regelt en buiten het toepassingsgebied van het Unierecht van geen enkele betekenis is [OMISSIS] [arrest van 19 november 2019, TSN en AKT, C-609/17 en C-610/17, EU:C:2019:981].

[OMISSIS]

Tweede vraag over de verwerving en de periode van overdracht van de opgebouwde vakantie met behoud van loon in de zin van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88

Verwerving van vakantierechten

De vennootschap KEOLIS AGEN wijst er in het kader van de toepassing van artikel 7 van richtlijn 2003/88 op dat een persoon die niet voldoet aan de voorwaarden voor de verwerving van vakantie met behoud van loon met betrekking tot de daadwerkelijke arbeid zoals bepaald in artikel L 3141-3 van de code du travail, slechts een vakantierecht opbouwt van ten minste vier weken en niet van vijf weken zoals het nationale recht bepaalt.

[arrest (van de Cour de cassation) *Transdev* (van 22 juni 2016, 15-20.111, ECLI:FR:CCASS:2016:SO01289) (OMISSIS) *Transdev* en arrest van 19 november 2019, (TSN en AKT, C-609/17 en C-610/17, EU:C:2019:981) (OMISSIS)].

Vaststelling van een redelijke termijn voor de overdracht van de opgebouwde vakantie met behoud van loon in de zin van het Europees recht

De werkgever geeft aan dat de Europese rechters de mogelijkheid erkennen om deze overdracht te beperken in het licht van het doel zelf van het recht op jaarlijkse vakantie met behoud van loon, zodat de werknemer geen aanspraak kan maken op de onbeperkte cumulatie van de tijdens de betrokken periode opgebouwde rechten op jaarlijkse vakantie met behoud van loon en dat *het Hof*

zich niet verzet tegen nationale bepalingen of gebruiken, die [de cumulatie van rechten op jaarlijkse vakantie met behoud van loon van een gedurende meerdere opeenvolgende referentieperioden arbeidsongeschikte werknemer] beperken door middel van een periode van vijftien maanden bij het verstrijken waarvan het recht op dergelijke vakantie vervalst. Een recht op een dergelijke onbeperkte cumulatie van rechten op jaarlijkse vakantie met behoud van loon die gedurende een dergelijke periode van arbeidsongeschiktheid zijn verworven, beantwoordt immers niet meer aan het doel zelf van het recht op jaarlijkse vakantie met behoud van loon [...] te weten de werknemer in staat stellen enerzijds uit te rusten van de uitvoering van de hem door zijn arbeidsovereenkomst opgelegde taken, en anderzijds over een periode van ontspanning en vrije tijd te beschikken. Voorbij die grens heeft de jaarlijkse vakantie geen positief effect meer voor de werknemer als tijd om uit te rusten, en behoudt enkel haar eigenschap als periode van ontspanning en vrije tijd [...] Die periode moet ook de werkgever beschermen tegen het gevaar van een te grote cumulatie van perioden van afwezigheid van de werknemer en tegen de moeilijkheden die hieruit kunnen voortvloeien voor de arbeidsorganisatie. [OMISSIS] [arresten van 22 november 2011, KHS, C-214/10, EU:C:2011:761, dictum en punten 30, 31, 33 en 39; en 3 mei 2012, ██████████ C-337/10, EU:C:2012:263).

De werkgever merkt echter op dat in het arrest RATP van 21 september 2017, [16-24.022, ECLI:FR:CCASS:2017:SO02067] de Cour de cassation heeft verklaard dat de statutaire bepalingen van de RATP betreffende de nivellering en de overdracht van de vakantiedagen met behoud van loon die een werknemer niet heeft opgenomen wegens ziekte in strijd waren met de Europese richtlijn, omdat de in de statutaire teksten bepaalde duur van de overdracht van 1 jaar onvoldoende was aangezien die gelijk was aan de in Frankrijk geldende referentieperiode voor de verwerving van vakantie met behoud van loon zonder dat rekening was gehouden met het standpunt van het Hof, waarbij moet worden opgemerkt dat de richtlijn de lidstaten niet verplicht om te voorzien in een dergelijke tijdslijm.

De vraag rijst welke termijn redelijk is voor de overdracht van de opgebouwde vakantie met behoud van loon binnen de in de Europese richtlijn aangegeven grens van vier weken, waarbij de Cour de cassation in dat geval uitgaat van een onbeperkte overdracht van de opgebouwde vakantie met behoud van loon.

Er bestaat geen geldige reden om aan te nemen dat het ontbreken van een – wettelijke of contractuele – nationale bepaling die voorziet in een termijn voor de overdracht van vakantie aldus moet worden uitgelegd dat het een onbeperkte overdracht van de opgebouwde vakantie met behoud van loon rechtvaardigt.

De werkgever is van mening dat alleen het Hof antwoord kan geven op deze vraag, die de aanleiding vormt voor twee prejudiciële vragen:

[OMISSIS] [tekst van de tweede en derde vraag die zijn opgenomen in het dictum]

Argumenten van verzoeker die strekken tot afwijzing van het verzoek om deze twee vragen naar het Hof te verwijzen

Wat betreft de vaststelling van een redelijke overdrachtstermijn, wijst de werkgever erop dat die termijn inderdaad door de wetgever kan worden vastgesteld, maar ook door de rechtspraak kan worden bepaald. Aangezien de Cour de cassation en de Conseil d'État niet op dezelfde lijn zitten, staat het echter aan het Hof om in deze situatie een beslissing te nemen en een juiste uitlegging te geven aan de Europese richtlijnen.

Wat betreft het argument dat het Hof geen uitlegging kan geven aan de richtlijn zonder afbreuk te doen aan de nationale soevereiniteit, wijst de vennootschap KEOLIS AGEN erop dat het recht om vakantiedagen over te dragen enkel voortvloeit uit de uitlegging van de richtlijn en niet uit die van de Franse wet. Het is onzinnig om te beweren dat een beperking in de tijd van dit recht op overdracht op grond van de rechtspraak van het Hof in strijd zou zijn met de Franse wet.

Argument dat de beantwoording van de prejudiciële vraag door het Hof geen invloed heeft op het onderhavige geding

De vennootschap KEOLIS AGEN wijst erop dat het verschil in standpunt tussen de hoogste Franse rechters juist vereist dat het Hof een beslissing neemt over deze vraag.

DERHALVE:

De [OMISSIS] [conseil de prud'hommes] [OMISSIS] [overzicht van de procedure] heeft het volgende vonnis gewezen:

Gegrontheid van de prejudiciële vragen

XT vordert betaling van een vergoeding ter compensatie van vakantie met behoud van loon voor de periodes waarin hij langdurig met ziekteverlof was en geen daadwerkelijke arbeid verrichtte.

Verzoeker beroept zich daartoe op artikel 7 van richtlijn 2003/88/EG dat bepaalt:

„1. De lidstaten treffen de nodige maatregelen opdat aan alle werknemers jaarlijks een vakantie met behoud van loon van ten minste vier weken wordt toegekend, overeenkomstig de in de nationale wetten en/of gebruiken geldende voorwaarden voor het recht op en de toekenning van een dergelijke vakantie.

2 De minimumperiode van de jaarlijkse vakantie met behoud van loon kan niet door een financiële vergoeding worden vervangen, behalve in geval van beëindiging van het dienstverband.”

[a]lsmede op artikel 31, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie [dat] bepaalt:

„Iedere werknemer heeft recht op een beperking van de maximumarbeidsduur en op dagelijkse en wekelijkse rusttijden, alsmede op een jaarlijkse vakantie met behoud van loon.”

Artikel 267 [VWEU] bepaalt dat het Hof bevoegd is, bij wijze van prejudiciële beslissing, een uitspraak te doen over de geldigheid en de uitlegging van de handelingen van de instellingen, de organen of de instanties van de Unie.

De gewone rechters kunnen op discretionaire wijze beslissen om de zaak aan het Hof voor te leggen mits zij alle gegevens verstrekken die het Hof nodig heeft om zich over de vraag te kunnen uitspreken.

Bijgevolg neemt de Conseil de prud’hommes het verzoek van de vennootschap KEOLIS AGEN in behandeling.

Eerste vraag over de rechtstreekse werking van artikel 7, lid 1 van richtlijn 2003/88

Verzoeker verzoekt om de rechtstreekse toepassing van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88 in de plaats van de bepalingen van artikel L 3141-5 van de code du travail en maakt aanspraak op de vakantiedagen met behoud van loon die zijn opgebouwd tijdens de periode waarin zijn arbeidsovereenkomst was geschorst wegens niet-werkgerelateerde ziekte, op grond van de rechtstreekse werking van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88/EG, aangezien de vennootschap KEOLIS AGEN een onderneming is die krachtens een handeling van het openbaar gezag onder toezicht van dat gezag met de uitvoering van een dienst van openbaar belang is belast en daartoe over bevoegdheden beschikt die verder gaan dan de voor de betrekkingen tussen particulieren geldende regels, waarbij hij zich baseert op de rechtspraak van het Hof en die van de Cour de cassation [arrest van 24 januari 2012, ██████████ C-282/10, EU:C:2012:33 voor het Hof en de arresten van 22 juni 2016, Transdev, 15-20.111, ECLI:FR:CCASS:2016:SO01289 (OMISSIS)] en 21 september 2017, RATP, 16-24.022, ECLI:FR:CCASS:2017:SO02067 (OMISSIS) voor de Cour de cassation].

De vennootschap KEOLIS AGEN betwist deze uitlegging en is van mening dat de door de hoven gegeven definitie voor haar niet meer geldt sinds de liberalisering van het personenvervoer. Zij verzoekt om het Hof de prejudiciële vraag te stellen of artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88 in een dergelijk geval van toepassing is.

Het is normaal gesproken niet mogelijk om de „rechtstreekse werking” van een richtlijn in te roepen in een geding tussen particulieren, maar de nationale rechter is gehouden de nationale wetgeving voor zover mogelijk uit te leggen overeenkomstig het recht op jaarlijkse vakantie zoals bepaald in de richtlijn.

De conseil de prud’hommes stelt vast dat het inderdaad [ten eerste] onduidelijk is of artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88/EG rechtstreekse werking heeft ten opzichte van alle ondernemingen in de particuliere sector in hun betrekkingen met hun werknemers, die niet kunnen worden opgeheven door de door verzoeker

aangehaalde arresten [van het Hof] van 6 november 2018 (Wuppertal; ██████████ ██████████ ██████████) met name vanwege de onvolledige beoordelingen in die arresten, en het [ten tweede] niet duidelijk is hoe het standpunt van het Hof met betrekking tot de particuliere ondernemingen die concessiehouder zijn van een openbare dienst en derhalve beschikken over gemeenrechtelijke bevoegdheden die kunnen worden beoordeeld als verdergaand, waarop artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88 rechtstreeks van toepassing is, zich verhoudt tot de liberalisering van de sector van het personenvervoer die deze laatsten, in geval van bevestiging van de huidige rechtspraak, in een ongunstige concurrentiepositie plaatst ten opzichte van de ondernemingen die nog steeds onderworpen zijn aan de bepalingen van artikel L 3141-5 van de code du travail.

Bijgevolg stelt de conseil de prud’hommes de volgende prejudiciële vraag:

[OMISSIS] [tekst van de eerste prejudiciële vraag zoals opgenomen in het dictum]

Tweede en derde vraag

[OMISSIS] [tekst van de tweede en derde prejudiciële vraag zoals opgenomen in het dictum][OMISSIS]

Welke termijn redelijk is voor de overdracht van de vakantie met behoud van loon die is opgebouwd tijdens een periode van non-activiteit wegens ziekte is niet nauwkeurig omschreven in de wetgeving en de rechtspraak.

Het Hof is van oordeel dat een overdracht van 15 maanden een redelijke termijn lijkt.

Hoewel de conseil de prud’hommes niet gebonden is door het standpunt van de Conseil d’État, die deze termijn hanteert, kan deze rechter niet anders dan vraagtekens zetten bij het standpunt van de Cour de cassation dat leidt tot de toepassing van een onbepaalde termijn die niet meer beantwoordt aan het doel zelf van de jaarlijkse vakantie met behoud van loon, te weten de werknemer in staat stellen enerzijds uit te rusten van de uitvoering van de hem door zijn arbeidsovereenkomst opgelegde taken, en anderzijds over een periode van ontspanning en vrije tijd te beschikken, zodat de jaarlijkse vakantie vanwege de onbepaalde of te lange overdracht geen positief effect meer heeft voor de werknemer als tijd om uit te rusten, en enkel haar eigenschap als periode van ontspanning en vrije tijd behoudt.

Aangezien dit standpunt voortkomt uit de rechtspraak van het Hof dat, hoewel het geen precieze termijn heeft vastgesteld, zich niettemin uitgesproken tegen de door de gewoonte en de Franse code du travail bepaalde termijn waardoor die niet meer kan worden toegepast en de weg wordt vereffend voor een onbepaalde overdrachtstermijn in strijd met het doel van de vakantie met behoud van loon, is de conseil de prud’hommes van oordeel dat het terecht is dat het Hof wordt verzocht om de twee prejudiciële vragen te beantwoorden.

De conseil de prud'hommes is van oordeel dat die vragen eerst moeten worden beantwoord alvorens hij in staat is om zich over het onderhavige geding uit te spreken en dat de beantwoording ervan een onoverkomelijk probleem vormt. De zaak dient derhalve te worden geschorst overeenkomstig artikel 49 van de code de procédure civile (Franse wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

OM DEZE REDENEN:

De conseil de prud'hommes D'AGEN, [OMISSIS]

[OMISSIS] Verwijst de zaak naar het Hof [OMISSIS] voor een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

Eerste vraag

- Moet artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd aldus worden uitgelegd dat het rechtstreekse werking heeft in de relatie tussen een particuliere vervoerder, die beschikt over één concessie voor een openbare dienst, en zijn werknemers, gelet met name op de liberalisering van het spoorwegvervoer van reizigers?

Tweede vraag

- Wat is een redelijke termijn voor de overdracht van de opgebouwde vakantie met behoud van loon van vier weken in de zin van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003, wanneer de periode gedurende welke dat recht op vakantie met behoud van loon wordt verworven, een jaar bedraagt?

Derde vraag

- Is de toepassing van een onbepaalde overdrachtstermijn bij gebreke van een – wettelijke of contractuele – nationale bepaling die deze overdracht regelt, in strijd met artikel 7, lid 1, van richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003?

Schorst de zaak in afwachting van de beslissing van het Hof over deze vragen.

[OMISSIS]